

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra Güzel

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de son yıllarda hak ihlalleri artarak devam etmekte ve yaşanan bu durum uluslararası insan hakları kurumlarının raporlarına da yansımaktadır. Bu ihlallerin en çarpıcı olanlarından biri de cezaevi koşullarının artık işkence boyutuna ulaşmış olmasıdır

Özellikle hasta mahpusların tedavilerinin engellenmesi yaşanan başlıca hak ihlallerinden biridir. 2013 yılında yapılan yasal düzenlemeyle hasta mahpusları serbest bırakma kararı Adli Tıp Kurumu'na verilmiştir. Ancak birçok hasta tutsağın bu kurumdan rapor beklerken yaşamını yitirmesi Adli Tıp Kurumu'nun bağımsızlığına gölge düşürmüştür.

Basına yansıyan bilgilere göre geçtiğimiz gün Edirne F Tipi Kapalı Cezaevi'nde kalan 70 yaşındaki ağır hasta tutuklu İbrahim Akbaba, Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) ile katıldığı duruşmada tahliyesine karar verilmiş ve duruşmanın hemen ardından cezaevinden çıkmadan yaşamını yitirmiştir. Yaşanan bu durum tahliyesini beklerken yaşamını yitiren yüzlerce tutuklunun sorumluların kimler olduğunu gözler önüne sermektedir.

Söz konusu duruma ilişkin İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna defalarca yaptığımız başvurular ya yanıtız bırakılmış ya da gayrı ciddi cevaplar verilerek geçirilmiştir. 27.08.2018 tarihinde yaşlı ve ağır hasta mahpus Mehmet Emin Özkan'ın durumunun

769

incelenmesi için İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna bizzat yaptığım başvuruya 22 Ekim’de gerekli incelemelerin yapılması için hem Cezaevi Tevkif Genel Müdürlüğüne hem de Tutuklu ve Hükümlü Alt Komisyonuna bilgi verildiği şeklinde cevap gelmiştir. Ancak aradan geçen onca zamana rağmen herhangi bir inceleme yapılmamış, herhangi bir adım atılmamış ve yaptığım başvuruya somut bir cevap verilmemiştir.

Hasta mahpusların hapsedilmesi ve şiddete uğraması Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi’nin yaşam hakkı ve işkenceden korunma hakkının açıkça ihlalidir. Bu nedenle Türkiye, uluslararası birçok kurum ve AİHM’den kınama almış ancak cezaevi koşullarının iyileştirilmesi ve artan hak ihlallerinin önlenmesi adına herhangi bir tedbir ya da uygulamaya gidilmediği artan hak ihlallerinden ve tahliyesini beklerken yaşamını yitiren hasta tutukluların artan sayısından anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Onlarca ağır hasta mahpus gibi İbrahim Akbaba’nın tahliyesini beklerken yaşamını yitirmesi Adli Tıp Kurumu’nun siyasi olarak bağımsız olmadığı iddialarını güçlendirmemiş midir? Yaşanan bu ölümlerden bakanlığınızın bizzat sorumlu olduğunun farkında mısınız?
- 2- Hasta bir bireyin cezaevinde tutulması anayasal bir suç ve evrensel hukuk ilkelerine de aykırılık teşkil ediyorken Mehmet Emin Özkan ve tüm hasta mahpusların cezaevlerinde tutulmasının gerekçesi nedir? Hasta mahpusların durumlarının düzeltilmesine ilişkin yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır? Var ise nelerdir?
- 3- Siyasetler üstü bir kurum olması gereken İnsan Hakları İnceleme Komisyonu’nun cezaevlerinde yaşanan ağır hak ihalelerine ilişkin bizzat yaptığımız başvurulara cevap vermemesinin siyasi, ahlaki, vicdani gerekçesi nedir?
- 4- Kurulduğu bu günden yana İnsan Hakları İnceleme Komisyonuna hasta mahpusların durumunun incelenmesine dair kaç başvuru yapılmış, kaçına samut cevap verilmiştir? Başvurusu yapılan kaç siyasi mahpus gerekli incelemeler yapılmadan ya da yapılmadığı için yaşamını yitirmiştir?
- 5- Adli Tıp Kurumu’nun ölümcül hastalar için bile raporlarını geciktirdiği, tutuklu mahpusların durumu ile örtüşmeyen, yanlış siyasi kararlara imza atabildiği görülmüştür. Buna binaen 2013 yılından itibaren rapor beklerken yaşamını yitiren hasta mahpus

7649

sayısı kaçtır? Bu durumu önlemek adına Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

- 6- 2003 yılından bu güne kadar yaşamını yitiren hasta mahpus sayısı kaçtır? Bunlardan kaç siyasi hasta mahpustur?
- 7- Hasta mahpusların uğradığı keyfi uygulamaları ve hak ihlallerini önlemek adına bakanlığınızın yürütmekte olduğu çalışmalar var mıdır? Var ise nelerdir?